

The Role of Psychological Capital (i.e., Hope, Optimism, Self-efficacy, Resilience) in Student's Academic Commitment

Sajjad Saadat¹, Seyed Hedayatollah Davarpanah², Fariba Saeedpour³ & Fatemeh Samiee⁴

1. Department of Psychology, Faculty of Education and Psychology, University of Isfahan, Isfahan, Iran. sajjadsaadat@edu.ui.ac.ir

2. Department of Education, Faculty of Education and Psychology, University of Isfahan, Isfahan, Iran.

3. Department of Counseling, Faculty of Literature and Humanities, University of Guilan, Rasht, Iran.

4. Department of Counseling, Faculty of Education and Psychology, University of Isfahan, Isfahan, Iran.

Received: 2018/12/09

Accepted: 2019/02/02

Keywords:

Hope, Optimism, Self-efficacy Psychological Resilience, Academic Commitment

© 2018 Baqiatallah
University of Medical
Sciences

Abstract

Introduction: Academic commitment in students is influenced by various psychological factors. In this research, was studied the role of psychological capital (i.e., hope, optimism, self-efficacy, resilience) in students' academic commitment.

Methods: In this correlational study, 300 students from the faculty of humanities in University of Guilan were selected through cluster sampling method in 2017-18 accademic years. In order to collect data were used the Luthans et al Psychological Capital Questionnaire and Human-Vogel and Rabe Academic Commitment Scale. SPSS-23 and Lisrel software were used to calculate the data.

Results: The results of pearson correlation coefficient showed that there is a positive and significant relationship between psychological capital and academic commitment ($r=0.426$). Also, the results of a significant test of path coefficients showed that the role of psychological capital (hope, optimism, self-efficacy, resiliency) on educational commitment was significant ($P \leq 0.05$; $t \geq 1.96$), and psychological capital with a coefficient of 0.51 can directly explain 0.26 of the variance of academic commitment.

Conclusions: The present results support the importance of psychological capital in predicting academic commitment in students. Therefore, it seems that in order to increase the academic commitment of students, should be considered the role of predictor variables.

* **Corresponding author at:** Sajjad Saadat: Department of Psychology, Faculty of Education and Psychology, University of Isfahan, Isfahan, Iran.
Email: sajjadsaadat@edu.ui.ac.ir

نقش سرمایه‌های روانشناختی (امید، خوش‌بینی، خودکارآمدی، تاب‌آوری)

در تعهد تحصیلی دانشجویان

سجاد سعادت^۱، سید هدایت الله داورپناه^۲، فریبا سعیدپور^۳ و فاطمه سمیعی^۴

۱. گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران. (نویسنده مسئول): sajjadsaadat@edu.ui.ac.ir

۲. گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران.

۳. گروه مشاوره، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.

۴. گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران.

چکیده

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۱۰/۰۴

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۰۹/۰۷

کلیدواژه‌ها:

امید، خوش‌بینی، خودکارآمدی، تاب‌آوری، تعهد تحصیلی.

تمامی حقوق نشر برای دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج) محفوظ است.

مقدمه: تعهد تحصیلی در دانشجویان متأثر از عوامل روانشناختی گوناگونی می‌باشد. در این پژوهش به بررسی نقش سرمایه‌های روانشناختی (امید، خوش‌بینی، خودکارآمدی، تاب‌آوری) در تعهد تحصیلی دانشجویان پرداخته شد.

روش: در این پژوهش رابطه‌ای نمونه‌ای به حجم ۳۰۰ نفر از دانشجویان دانشکده علوم انسانی دانشگاه گیلان در سال تحصیلی ۱۳۹۵-۹۶ به شیوه تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند. به منظور جمع‌آوری داده‌ها پرسشنامه سرمایه‌های روانشناختی لوتانز (Luthans) و همکاران و مقیاس تعهد تحصیلی هیومن-وگل و رابه (Human-Vogel & Rabe) اجرا شد. به منظور محاسبه داده‌ها از نرم‌افزارهای SPSS-۲۳ و Lisrel استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین سرمایه‌های روانشناختی و تعهد تحصیلی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد ($r=0/426$)، همچنین نتایج ناشی از آزمون معناداری ضرایب مسیر نشان داد که نقش سرمایه روانشناختی (امید، خوش‌بینی، خودکارآمدی، تاب‌آوری) بر تعهد تحصیلی معنادار می‌باشد ($t/96 \leq$ ؛ $P/0.5 \geq$)، و سرمایه‌های روانشناختی با ضریب مسیر $0/51$ قادرند $0/26$ از واریانس تعهد تحصیلی را به طور مستقیم تبیین نمایند.

نتیجه‌گیری: نتایج حاضر از اهمیت سرمایه‌های روانشناختی در پیش‌بینی تعهد تحصیلی در دانشجویان حمایت می‌کنند، بر این اساس به نظر می‌رسد که به منظور افزایش تعهد تحصیلی در دانشجویان می‌بایست به نقش متغیرهای پیش‌بین توجه شود.

مقدمه

درسی، روش تدریس نادرست، حجم بالای دانشجویان در کلاس و فقدان ارزشیابی سازنده معلمان از علل شکست تحصیلی در میان دانشجویان می‌باشد [۴]. در این میان عوامل روانشناختی بیشترین تأثیر را بر موفقیت و شکست تحصیلی دارند [۵]. اخیراً برخی از پژوهش‌گران تعهد تحصیلی (Academic Commitment) را به‌عنوان یک مفهوم مناسب جهت درک ضعف‌ها و نقاط قوت در موسسات آموزش عالی پیشنهاد کرده‌اند [۶]. در برخی از مطالعات نشان داده شده است که سطح پایین تعهد با ترک تحصیل در

افت تحصیلی و ترک تحصیل دانشجویان از مسائل نگران‌کننده می‌باشد و سالیانه خسارت‌های زیادی به نظام آموزشی وارد می‌کند [۱]. در برخی از مطالعات در ایران نشان داده شده است که تقریباً ۳۰ درصد از دانشجویان افت تحصیلی دارند [۲]. به نظر می‌رسد که پیشگیری از افت تحصیلی بسیار کم‌هزینه‌تر از مشکلات ترک تحصیل است [۳]. عوامل مختلفی می‌تواند دانشجویان را از ادامه تحصیل باز دارد و یا باعث افت تحصیلی در آن‌ها شود، به طور نمونه در پژوهشی نشان داده شد که مشکلات فردی، عوامل مرتبط با برنامه

دانشجویان در ارتباط است [۷].

مفهوم تعهد تحصیلی، بر اساس مدل سرمایه گذاری تعهد Rusbult و همکاران (۱۹۹۸) ایجاد شده است. مدل سرمایه گذاری تعهد ابتدا به منظور بررسی تعهد در روابط عاشقانه طراحی شده بود. مدل سرمایه گذاری تعهد بر مبنای تئوری وابستگی ایجاد شده است، اینکه چه عواملی باعث می شود که یک رابطه دوام پیدا کند یا اینکه فرد از آن رابطه دوری کند. این تئوری بیان می کند که هر چه فرد از یک رابطه احساس رضایت بیشتری داشته باشد، در آن رابطه سرمایه گذاری بیشتری خواهد کرد. همچنین توانایی این را خواهد داشت که جهت بهبود کیفیت رابطه اقدام کند و فرد به این باور برسد که گزینه های بهتری برای شروع یک رابطه جدید وجود ندارد و این رابطه بهترین رابطه است. با این حال، میزان رضایت مردم از فعالیت های خود، منابع سرمایه گذاری شده و اینکه آیا آن ها فکر می کنند که جایگزین های بهتر وجود دارد یا خیر، در بسیاری از زمینه ها غیر از روابط بین فردی قابل تعمیم است [۸]. بنابراین، علی رغم یک سنت علمی، مدل سرمایه گذاری جهت بررسی رابطه عاشقانه، با این حال ثابت شده است که قابل انتقال به بررسی موفقیت تحصیلی [۹] و فرسودگی تحصیلی [۱۰] می باشد. Le و Agnew یک فراتحلیل در بررسی مطالعات مدل سرمایه گذاری را به مدت ۲۰ سال در زمینه های مختلف انجام دادند و نتیجه گرفتند که مدل سرمایه گذاری صرفاً یک نظریه بین فردی نیست، این نظریه می تواند به دامنه وسیعی از زمینه های غیر شخصی گسترش یابد [۱۱].

Human-Vogel و Rabe به بررسی مدل تعهد در حوزه تحصیلی پرداختند. نتایج این بررسی نشان داد که تعهد تحصیلی دارای پنج مولفه (رضایت، کیفیت جایگزین، سرمایه گذاری، معناداری، سطح تعهد) می باشد [۶]. با استفاده از مدل سرمایه گذاری تعهد تحصیلی، می توان میزان رضایت دانشجویان از مطالعات خود، پایداری طولانی مدت به مطالعات خود، میزان سرمایه گذاری دانشجویان در تحصیل، جایگزین های رقیب به جای پرداختن به مطالعه و اهمیت شخصی ادراک شده از مطالعات به عنوان معنایی برای زندگی مورد سنجش قرار گیرد، بر اساس این مدل می توان پیشرفت تحصیلی دانشجویان را پیش بینی کرد [۶]. بررسی عوامل موثر بر تعهد تحصیلی

می توانند بینش مفیدی در جهت رشد تعهد در دانشجویان را فراهم سازند [۱۲]. بررسی ها پیشین نشان داد که عوامل روانشناختی همچون خودکارآمدی، خودتنظیمی، شایستگی شخصی و موفقیت تحصیلی از مهم ترین عوامل موثر بر تعهد تحصیلی می باشد [۱۲]. در این مطالعه صرفاً بر سرمایه های روانشناختی مثبت (Positive Psychological Capital) به عنوان عوامل روانشناختی، جهت بررسی نقش آن ها بر تعهد تحصیلی در دانشجویان تمرکز شده است، با توجه به اینکه سرمایه های روانشناختی نقش موثری بر عملکرد تحصیلی دانشجویان دارد [۱۳]، بر این اساس می توان انتظار داشت که بر تعهد تحصیلی دانشجویان موثر واقع شود.

سرمایه روانشناختی مجموعه ای از منابع و سرمایه های درونی است که معمولاً ارزیابی مثبت فرد از شرایط و احتمال دستیابی به موفقیت بر اساس این منابع را بازنمایی می کند، اولین بار این مفهوم در حوزه روانشناسی و رفتار سازمانی معرفی شد و متشکل از چهار منبع روانشناختی مثبت، خودکارآمدی (Self-efficacy)، امیدواری (Hope)، تاب آوری (Resilience) و خوش بینی (Optimism) می باشد [۱۴]. محققان بی شماری در علوم اجتماعی و رفتاری از خودکارآمدی جهت پیش بینی و تبیین طیف وسیعی از عملکردهای انسان استفاده کرده اند. علاوه بر این، طی ۳۰ سال گذشته، اصول خودکارآمدی به مراتب فراتر از مرزهای روانشناسی گسترش یافته است و به زمینه های متنوعی مانند: بهداشت، پزشکی، تغییرات اجتماعی و سیاسی، روانپزشکی، ورزش، تجارت و امور بین الملل رسیده است [۱۵]. باورهای خودکارآمدی به مجموعه توانایی و مهارت های فرد اطلاق نمی شود، بلکه به مجموعه باورهایی اطلاق می شود که فرد اعتقاد دارد که می تواند در شرایط خاصی اقدامات لازم را انجام دهد [۱۶]. در مطالعاتی پیشین نشان داده شد که خودکارآمدی با پیشرفت تحصیلی [۱۷] و عزت نفس در دانشجویان [۱۸] همراه می باشد. همچنین در طی دهه گذشته، پژوهش در زمینه خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان در جهت، انگیزه و موفقیت تحصیلی توجه بیشتری را جلب کرده است [۱۹].

امیدواری یکی دیگر از مولفه های سرمایه روانشناختی است. امیدواری، حالت انگیزشی پشتکار داشتن و ثابت قدم بودن و جهت دهی دوباره روش ها و راهبردها به سوی اهداف است [۱۴].

حقوق ۷۰ نفر، زبان و ادبیات فارسی ۶۸ نفر بر اساس لیست تصادفی انتخاب شدند. پس از کسب رضایت از اساتید با مراجعه حضوری به کلاس‌های درس و شرح اهداف پژوهش و اصل محرمانه بودن، پرسشنامه‌ها به منظور پاسخگویی در اختیار مشارکت کنندگان قرار گرفت و از آن‌ها خواسته شد ظرف ۲۵ دقیقه در محیط کلاس به صورت گروهی تکمیل کنند. رضایت آگاهانه، علاقه جهت شرکت در پژوهش و صداقت در انجام پژوهش از معیارهای ورود به پژوهش بود. نقص در تکمیل پرسشنامه‌ها (عدم تکمیل حداقل ۸۰ درصد سوالات) و تکمیل سوالات به شیوه غیرمتعارف از جمله معیارهای خروج از پژوهش بودند. به منظور سنجش متغیرها از پرسشنامه‌های استاندارد استفاده شد، در ادامه به توضیح آن‌ها پرداخته شده است.

ابزارها

۱- **مقیاس تعهد تحصیلی (Academic Commitment Scale):** این مقیاس توسط Human-Vogel و Rabe [۲۸]، بر اساس مدل سرمایه‌گذاری Rusbult و همکاران [۸]، تدوین شده است. این مقیاس دارای ۳۰ گویه و ۵ خرده مقیاس، سطح تعهد (پنج گویه: ۱ تا ۵)، رضایت‌مندی (هشت گویه: ۶ تا ۱۳)، کیفیت جایگزین‌ها (سه گویه: ۱۴ تا ۱۶)، سرمایه‌گذاری (پنج گویه: ۱۷ تا ۲۱) و معناداری (نه گویه: ۲۲ تا ۳۰) می‌باشد. نحوه نمره‌گذاری پرسشنامه بر اساس لیبرت ۶ عامل می‌باشد (۱=کاملاً مخالفم، ۲=مخالفم، ۳=کمی مخالفم، ۴=کمی موافقم، ۵=موافقم، ۶=کاملاً موافقم)؛ و هر چه نمره فرد بالاتر باشد نشان دهنده سطح بالای تعهد می‌باشد. دامنه تغییرات در این ابزار بین ۳۰ تا ۱۸۰ می‌باشد. روایی این ابزار به روش تحلیل عاملی مورد بررسی و تایید قرار گرفته است و نتایج نشان داده است که این ابزار با مدل سرمایه‌گذاری تعهد تطبیق دارد. همسانی درونی این ابزار نشان داد که میزان آلفای کرونباخ بین ۰/۹۱-۰/۶۸ می‌باشد. آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس سطح تعهد (۰/۸۴)، رضایت‌مندی (۰/۹۰)، کیفیت جایگزین‌ها (۰/۶۸)، سرمایه‌گذاری (۰/۹۰) و معناداری (۰/۹۱) گزارش شده است [۲۸]. در این پژوهش این پرسشنامه با رضایت سازندگان آن و زیر نظر آن‌ها به زبان فارسی ترجمه شد، ابتدا توسط دو مترجم متخصص به زبان فارسی ترجمه و سپس ترجمه فارسی مجدداً توسط یک

همچنین امیدواری، پافشاری در رسیدن به اهداف و به هنگام لزوم تغییر دادن مسیر در رسیدن به اهداف را میسر می‌سازد [۲۰]. در مطالعات پیشین نشان داده شده است که امیدواری با جوانب مثبت زندگی، همچون دستیابی به موفقیت تحصیلی [۲۱] و جهت‌یابی مسیر علمی در دانشجویان [۲۲] همراه می‌باشد. تاب‌آوری یکی دیگر از ابعاد سرمایه‌های روانشناختی مثبت می‌باشد که بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان موثر است [۲۳]. تاب‌آوری به عنوان فرایندی پویا، سازگاری مثبت و قابل توجه‌ای در شرایط طاقت فرسا فراهم می‌سازد [۲۴]. خوشبینی یکی دیگر از سرمایه‌های روانشناختی می‌باشد، خوشبینی، به یک شیوه اسناددهی اشاره دارد که مطابق با آن رویدادهای فعلی و پیامدهای مورد انتظار آتی به گونه‌ای مثبت تفسیر می‌شوند [۱۴]. خوش‌بینی، به معنای داشتن انتظارات مثبت برای نتایج و پیامدهاست و این پیامدها به عنوان عوامل ثابت، کلی و درونی در نظر گرفته می‌شوند [۲۵]. افراد خوش‌بین همواره در انتظار اتفاق‌های خوشایند در زندگی‌شان هستند [۲۶]. در پژوهشی نتایج نشان داد که سرمایه‌های روان‌شناختی با هدف‌مندی و عملکرد تحصیلی مطلوب در دانشجویان همراه می‌باشد [۲۷]. تعهد تحصیلی و ارتقاء آن جهت پیشگیری از افت تحصیلی دانشجویان از موضوعات مهم در نظام آموزش عالی می‌باشد، اما تا به الان بررسی دقیقی از تعهد تحصیلی در یک چارچوب نظری صورت نگرفته است و مطالعات خیلی کمی را به خود اختصاص داده است. با توجه به اینکه در مطالعات پیشین بر اهمیت عوامل روانشناختی در پیش‌بینی تعهد تحصیلی تاکید شده است [۱۲]، در این مطالعه به بررسی نقش سرمایه‌های روانشناختی پرداخته شده است.

روش

این مطالعه توصیفی-مقطعی به شیوه رابطه‌ای بود که در جامعه دانشجویان دانشکده علوم انسانی دانشگاه گیلان (تقریباً ۲۰۰۰ نفر) انجام شد. به منظور انجام پژوهش ۳۰۰ نفر از دانشجویان مشارکت داشتند (ملاک انتخاب تعداد مشارکت کنندگان بر اساس فورمول کوکران بود). انتخاب مشارکت کنندگان در این پژوهش به شیوه تصادفی خوشه‌ای تک مرحله‌ای صورت گرفت. از بین ۱۲ گروه آموزشی دانشکده ۴ گروه آموزشی مشاوره ۸۰ نفر، مدیریت ۷۲ نفر،

و ساختار کلی روابط مورد آزمون از طریق داده‌های به‌دست‌آمده تأیید می‌شود. نتایج تحلیل عاملی تأییدی نشان داد که بارهای عاملی تمامی گویه‌ها با عامل مربوط به خود بیشتر از $0/4$ می‌باشد که با توجه به اینکه نسبت بحرانی (آماره t) برای تمامی گویه‌ها از مقدار $1/96$ بیشتر می‌باشد، می‌توان گفت تمامی گویه‌ها از بار عاملی قابل قبولی با عامل مربوط به خود برخوردار بوده و مورد تأیید قرار گرفته است. به منظور بررسی همسانی درونی از آلفای کرونباخ استفاده شد. همسانی درونی این مقیاس برای نمره کل آزمون ($\alpha = 0/92$)، رضایت ($\alpha = 0/90$)، کیفیت جایگزین ($\alpha = 0/53$)، سرمایه‌گذاری ($\alpha = 0/79$)، معنادار بودن ($\alpha = 0/90$) و سطح تعهد ($\alpha = 0/83$) محاسبه شده است.

۲- پرسشنامه سرمایه‌های روانشناختی (Psychological Capital Questionnaire): این پرسشنامه توسط Luthans و همکاران جهت سنجش سرمایه‌های روانشناختی مثبت (خوشبینی، امید، تاب‌آوری و خودکارآمدی) تدوین شده است. این پرسشنامه حاوی ۲۴ سوال و چهار خرده‌مقیاس خوشبینی، امید، تاب‌آوری و خودکارآمدی می‌باشد که هر یک از این خرده‌مقیاس‌ها با ۶ سوال سنجیده می‌شوند. نمره‌گذاری این پرسشنامه بر اساس طیف لیکرت ۶ عامل (کاملاً مخالف=۱ تا کاملاً موافق=۶) می‌باشد. حداقل نمره در کل آزمون ۲۴ و برای هر زیرمقیاس ۶ و حداکثر نمره هر آزمودنی در این آزمون ۱۴۴ و حداکثر نمره برای هر زیرمقیاس ۳۶ می‌باشد. روایی این پرسشنامه توسط طراحان آن با روش تحلیل عاملی اکتشافی مورد تأیید قرار گرفته است و همسانی درونی آن به روش کرونباخ آلفا برای کل آزمون $0/88$ و برای زیرمقیاس‌های آن خوشبینی ($0/79$)، امید ($0/72$)، تاب‌آوری ($0/72$) و خودکارآمدی ($0/75$) محاسبه شده است [۱۴]. این مقیاس دارای ویژگی‌های روانسنجی داخلی می‌باشد و در نمونه ایرانی همسانی درونی کل آزمون به روش کرونباخ آلفا $0/85$ گزارش شده است [۲۵].

روش تحلیل

به‌منظور تجزیه و تحلیل آماری داده‌های پژوهش، ابتدا برای محاسبه آماره‌های توصیفی و ضرایب همبستگی بین متغیرها از نرم‌افزار SPSS-۲۳ استفاده گردید، در مرحله بعد برای ارزیابی ضرایب مسیر

متخصص دیگر به زبان انگلیسی برگردانده شد و ادراک دقیق گویه‌های ترجمه شده مورد تأیید طراح اصلی این مقیاس (پروفسور Salomé Human-Vogel) قرار گرفت.

به‌منظور سنجش روایی محتوایی مقیاس تعهد تحصیلی از نظر متخصصان بهره گرفته شد همچنین به منظور بررسی روایی سازه پرسشنامه تعهد تحصیلی از تحلیل عاملی اکتشافی استفاده گردید. شاخص KMO برابر $0/904$ محاسبه شد. همچنین آزمون کرویت بارتلت بیان‌کننده همبستگی معنادار بین سوالات بود ($P \leq 0/05$)؛ $X^2 = 5110/064$. نتایج تحلیل اکتشافی نشان داد که مقیاس تعهد تحصیلی در دانشجویان ایرانی از ۵ عامل تشکیل شده که این ۵ عامل در مجموع $61/02$ درصد از واریانس کل آزمون تعهد تحصیلی را تبیین می‌کنند. همچنین، بررسی بار عاملی گویه‌ها نشان داد که همه گویه‌ها بارعاملی بالاتر از $0/40$ داشته، لذا هیچ یک از گویه‌های پرسشنامه حذف نگردید و نسخه نهایی با ۳۰ گویه مورد تأیید قرار گرفت.

پس از انجام تحلیل عاملی اکتشافی، به منظور سنجش دقیق‌تر میزان اعتبار مقیاس تعهد تحصیلی، با بهره‌گیری از معادلات ساختاری و تحلیل عاملی تأییدی، روایی سازه آن نیز مورد بررسی قرار گرفت. در پژوهش حاضر جهت بررسی برازندگی الگوی معادلات ساختاری مرتبه اول از شاخص‌های مجذور خی (Chi-Square)، شاخص جذر برآورد خطای تقریبی (RMSEA)، خی دو به‌هنگار (X^2/DF)، شاخص برازش هنجار شده (NFI)، شاخص برازش فزاینده (IFI)، شاخص برازش تطبیقی (CFI)، شاخص برازش هنجار شده مقتصد (PNFI) و شاخص نکویی برازش (GFI) استفاده گردید. نتایج نکویی برازش مدل نشان داد که $RMSEA$ ، X^2/DF ، NFI ، CFI ، $PNFI$ و GFI به ترتیب $0/072$ ، $2/439$ ، $0/93$ ، $0/96$ ، $0/84$ و $0/81$ می‌باشد. شاخص‌های IFI ، NFI ، CFI ، GFI دارای دامنه صفر تا یک هستند، هرچه اندازه آن‌ها با یک نزدیک‌تر شود بر برازندگی مطلوب‌تر الگو دلالت دارند. همچنین زمانی که $PNFI$ بزرگ‌تر از $0/5$ ؛ خطای تقریبی ($RMSEA$) کوچک‌تر از $0/08$ ؛ و خی دو به‌هنگار (X^2/DF) نیز کوچک‌تر از ۳ باشد، دلالت بر برازش مطلوب مدل دارد. بر اساس این نتایج می‌توان نتیجه گرفت که مدل از برازش مطلوب برخوردار می‌باشد

بین متغیرها از نرم افزار Lisrel استفاده شد.

یافته‌ها

مشارکت کنندگان بین ۲۲ و ۳۵ بود. از نظر سطح تحصیلی ۹۲/۶٪ در مقطع کارشناسی ارشد و ۷/۴٪ در مقطع دکترا بودند. ۰/۸۶ درصد از دانشجویان از رشته تحصیلی رضایت داشتند، در مقابل ۱۴٪ از رشته تحصیلی خود ناراضی بودند. میانگین کل تحصیلی دانشجویان ۱۶/۸۲ با انحراف معیار ۱/۲۸ بود. در ادامه شاخص‌های پراکندگی و ارتباط سرمایه‌های روانشناختی و تعهد تحصیلی در جدول ۱ ارائه شده است.

از کل مشارکت کنندگان ۲۸۵ نفر به طور کامل به پرسشنامه‌ها پاسخ دادند و آن‌ها را عودت دادند (میزان پاسخ‌دهی ۹۵٪). ۵۳/۳٪ از مشارکت کنندگان مونث و ۴۶/۷٪ مذکر بودند. میانگین سنی مشارکت کنندگان ۲۶/۰۹ با انحراف معیار ۲/۴۱ بود. دامنه سنی

جدول ۱: شاخص‌های پراکندگی و ضرایب همبستگی پیرسون بین متغیرهای پژوهش

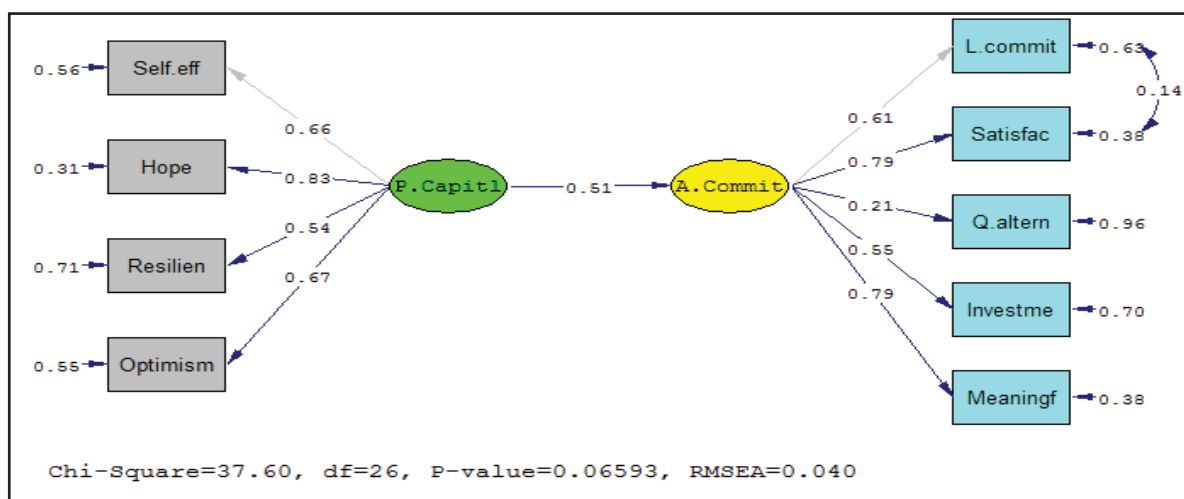
متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱. تعهد تحصیلی	۱									
۲. سرمایه روانشناختی	۰/۴۲۶**	۱								
۳. امید	۰/۳۷۸**	۰/۸۴۴**	۱							
۴. خوش بینی	۰/۳۲۵**	۰/۷۷۲**	۰/۵۵۶**	۱						
۵. خودکارآمدی	۰/۳۱۷**	۰/۷۶۸**	۰/۵۶۷**	۰/۴۲۳**	۱					
۶. تاب‌آوری	۰/۲۸۶**	۰/۶۸۱**	۰/۴۳۷**	۰/۳۹۴**	۰/۳۲۳**	۱				
۷. رضایت	۰/۸۵۸**	۰/۳۷۵**	۰/۳۲۵**	۰/۳۱۳**	۰/۲۵۵**	۰/۲۵۸**	۱			
۸. کیفیت جابگزین	۰/۳۳۵**	۰/۱۴۵**	۰/۱۶۳**	۰/۰۹۴**	۰/۱۴۲**	۰/۰۳۶**	۰/۱۴۲**	۱		
۹. سرمایه‌گذاری	۰/۶۴۳**	۰/۳۱۴**	۰/۳۲۶**	۰/۰۲۰**	۰/۲۳۳**	۰/۱۹۵**	۰/۴۲۵**	۰/۱۸۱**	۱	
۱۰. معنادار بودن	۰/۸۵۴**	۰/۳۱۹**	۰/۲۴۹**	۰/۲۴۴**	۰/۲۴۹**	۰/۲۴۰**	۰/۶۲۴**	۰/۱۴۵**	۰/۴۴۶**	۱
۱۱. سطح تعهد	۰/۷۰۹**	۰/۳۲۰**	۰/۲۷۶**	۰/۲۵۳**	۰/۲۳۲**	۰/۲۱۹**	۰/۶۲۰**	۰/۱۲۳**	۰/۲۰۶**	۰/۵۱۸**
کمینه	۶۹	۶۴	۱۲	۱۰	۱۱	۱۴	۱۴	۳	۵	۱۲
بیشینه	۱۷۴	۱۳۳	۳۶	۳۴	۳۶	۳۴	۴۸	۱۸	۳۰	۵۴
میانگین	۱۲۶/۰۵	۹۸/۵۶	۲۴/۸۱	۲۳/۵۲	۲۶/۵۰	۲۳/۷۱	۳۵/۹۶	۱۰/۴۷	۱۷/۷۸	۳۷/۰۸
انحراف معیار	۱۹/۵۲	۱۲/۷۷	۴/۳۷	۴/۰۹	۴/۳۷	۳/۷۶	۶/۹۳	۳/۰۵	۴/۸۰	۷/۵۳

**متغیرهای در سطح معناداری ۰/۰۱ < P دارای همبستگی معنادار هستند.

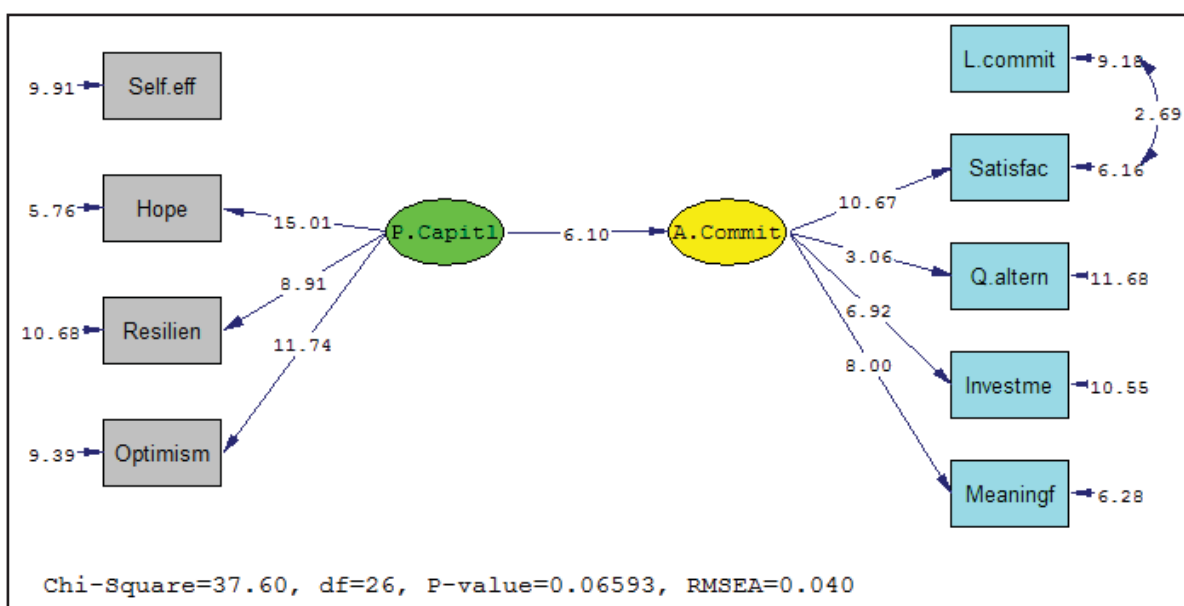
*متغیرهای در سطح معناداری ۰/۰۵ < P دارای همبستگی معنادار هستند.

تی (t)، مورد بررسی قرار می‌گیرد. جزئیات مربوط به تحلیل مسیر روابط بین متغیرهای پژوهش در شکل ۱ و ۲ قابل مشاهده است. قبل از پرداختن به بررسی روابط علی متغیرهای پژوهش، برازش مدل پژوهش مورد بررسی قرار گرفت. چنانچه در جدول ۲ مشاهده می‌شود، شاخص‌های IFI، NFI، CFI، GFI، بزرگتر از ۰/۹؛ PNFI بزرگتر از ۰/۵؛ خطای تقریبی (RMSEA) کوچک‌تر از ۰/۰۸؛ سطح معناداری بزرگتر از ۰/۰۵ و خی دو به هنجار (X^2/DF) نیز کوچک‌تر از ۳ می‌باشد، بنابراین تمام شاخص‌ها دلالت بر برازش مطلوب مدل دارد. بر اساس این نتایج

قبل از بررسی روابط علی بین متغیرها، همبستگی آن‌ها از طریق ضریب همبستگی پیرسون مورد بررسی قرار گرفت. همانطور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین نمرات کلی سرمایه‌های روانشناختی و تعهد تحصیلی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد ($r=0/426$) ($P<0/01$)، همچنین نتایج ارتباط بین مولفه‌های تعهد تحصیلی و سرمایه‌های روانشناختی در جدول ۱ گزارش شده است. به منظور برازش مدل مفهومی نقش سرمایه‌های روانشناختی در تعهد تحصیلی ابتدا ضرایب مسیر محاسبه شده و سپس معناداری این ضرایب توسط آماره آزمون

شکل ۱: مدل معادلات ساختاری تاثیر سرمایه های روانشناختی بر تعهد تحصیلی در حالت تخمین استاندارد

شکل ۲: مدل معادلات ساختاری تاثیر سرمایه های روانشناختی بر تعهد تحصیلی در حالت تخمین معناداری

می توان نتیجه گرفت که مدل از برازش مطلوب برخوردار می باشد و ساختار کلی روابط مورد آزمون از طریق داده های به دست آمده تأیید می شود.

جدول ۲: شاخص های برازندگی مدل

RMSEA	GFI	PNFI	NFI	CFI	IFI	X ² /DF	P-value	df	X ²
۰/۰۴	۰/۹۷	۰/۷۰	۰/۹۶	۰/۹۹	۰/۹۹	۱/۴۴۶	۰/۰۶۶	۲۶	۳۷/۶۰

علی نیز وجود دارد، که باید بررسی شود. با توجه به اشکال (۱) و (۲)، خلاصه نتایج به دست آمده از مدل برازش شده در جدول ۲ ارائه شده است. همچنین نتایج ناشی از آزمون معناداری ضرایب

شاخص های تأیید الگوی معادلات ساختاری فقط محدود به شاخص های برازش کلی الگو نیست، بلکه باید پارامترهای استاندارد ضرایب مسیر و مقادیر تی متناظر با آن برای هر یک از مسیرهای

مسیر نشان می‌دهد که تاثیر سرمایه‌های روانشناختی بر تعهد تحصیلی با ضریب $t = 6/10$ معنادار می‌باشد ($P \leq 0/05$; $t \geq 1/96$). و سرمایه‌های روانشناختی با ضریب مسیر $0/51$ قادر است حدود $0/26$ از واریانس تعهد تحصیلی را به طور مستقیم تبیین نماید.

بحث

هدف پژوهش حاضر بررسی نقش سرمایه‌های روانشناختی (امید، خوش‌بینی، خودکارآمدی، تاب‌آوری) در تعهد تحصیلی دانشجویان بود. نتایج نشان داد که بین سرمایه‌های روانشناختی و تعهد تحصیلی ارتباط مثبت و معنادار وجود دارد. همچنین مولفه‌های امید، خوش‌بینی، خودکارآمدی و تاب‌آوری با تعهد تحصیلی ارتباط مثبت و معنادار دارند. همچنین مولفه‌های تعهد تحصیلی (رضایت، کیفیت جایگزین، سرمایه‌گذاری، معنادار بودن و سطح تعهد) با نمره کلی سرمایه‌های روانشناختی ارتباط مثبت و معنادار دارند. در نهایت نتایج نشان داد که سرمایه‌های روانشناختی با ضریب مسیر $0/51$ قادر به تبیین $0/26$ از واریانس تعهد تحصیلی می‌باشد. بر این اساس می‌توان از نتایج استنباط کرد که سرمایه‌های روانشناختی بر تعهد تحصیلی دانشجویان موثر می‌باشند. در بررسی پیشینه مطالعات خیلی محدودی انجام شده است و انتظار نمی‌رود که مطالعات همسو یا ناهمسو یافت شود؛ همچنین مفهوم تعهد تحصیلی در این چارچوب نظری در حال بررسی‌های اولیه می‌باشد. در مطالعات پیشین نشان داده شده است که تعهد تحصیلی در دانشجویان با خودکارآمدی، خودتنظیمی، شایستگی شخصی و موفقیت تحصیلی همراه می‌باشد [۱۲]. همچنین مطالعات پیشین نشان داده‌اند که تمایز یافتگی خود و داشتن یک احساس صریح و پایدار از خود می‌تواند $0/54$ از واریانس تعهد تحصیلی را در دانشجویان تبیین کند [۶]. همچنین در مطالعات پیشین نتایج نشان داده است که سرمایه‌های روانشناختی با انگیزه پیشرفت [۲۹-۳۰]، پیشرفت تحصیلی [۳۱] و عملکرد تحصیلی [۳۲] همراه می‌باشد. از نتایج مطالعات پیشین اینگونه استنباط می‌شود که سرمایه‌های روانشناختی با عوامل وابسته به پیشرفت تحصیلی دانشجویان در ارتباط می‌باشد.

در تبیین نقش خودکارآمدی در تعهد تحصیلی می‌توان گفت که سطح بالای خودکارآمدی افراد را به اهداف بالاتر و انجام وظایف

چالش برانگیز سوق می‌دهد و باعث می‌شود، افراد بیشتر تلاش کنند و همچنان به اهدافشان متعهد باشند [۳۳]. در یکی از مطالعات پیشین خودکارآمدی به عنوان یکی از ساختارهای چارچوب نظری خودتنظیمی معرفی شده است، که بر اساس آن می‌تواند تلاش متعهدانه افراد را در دستیابی به اهداف تفسیر کرد [۲۸]. در پژوهشی نشان داده شد که متغیرهای تاب‌آوری و جو روانی کلاس می‌توانند تغییرات مربوط به پیشرفت تحصیلی دانشجویان را پیش‌بینی کنند و همچنین با بالا رفتن تاب‌آوری و ارتقاء جو روانی کلاس، میزان پیشرفت تحصیلی دانشجویان افزایش پیدا می‌کند [۳۴]. در تبیین می‌توان گفت که تاب‌آوری به انسان قدرت روبه‌رو شدن با مشکلات را می‌دهد و در نتیجه فرد با دیدن مشکلات و موانع، انگیزه خود را برای دستیابی به اهداف از دست نمی‌دهد [۳۰]. همچنین دوران تحصیلی با استرس‌های زیادی در زمینه تحصیلی، محیط خوابگاه و خانواده همراه می‌باشد؛ از آنجا که استرس یکی از عوامل مخل بر انگیزه پیشرفت دانشجویان می‌باشد اگر دانشجویان از تاب‌آوری لازم جهت مقابله با استرس‌ها برخوردار باشند به خوبی می‌توانند با مشکلات و استرس‌ها کنار بیایند و انگیزه خود را در مسیر پیشرفت حفظ کنند [۲۳] و در نتیجه از سطح تعهد فرد کاسته می‌شود.

پژوهش‌ها نشان داده‌اند که مشارکت فعال دانشجویان در برنامه‌های تحصیلی و سازگاری با محیط آموزشی و استفاده از فرصت‌های پیش‌رو، مستلزم خوش‌بینی و انعطاف‌پذیر است که به آن‌ها کمک می‌کند به‌طور مستقل فعالیت کنند، از چالش‌ها و مشکلات استقبال کرده و تغییرات را بپذیرند [۳۵]. پژوهشی نشان داد می‌دهند که خوشبینی با انگیزش و پیشرفت تحصیلی در ارتباط است [۳۶]. در تبیین نتایج می‌توان گفت که خوش‌بینی برابر با انتظار مثبت از رخ‌دادها می‌باشد و به فرد انگیزه داده تا در مسیر خود متعهدانه و با اشتیاق حرکت کند. در واقع با خوش‌بینی و نگاه مثبت است که فرد انگیزه پیدا می‌کند، در مقابل بدبینی، مانع حرکت و ضعف در تصمیم‌گیری می‌شود. در مجموع می‌توان گفت که انتظار مثبت موجب بالارفتن سطح انگیزش و تعهد در افراد می‌شود [۳۷]. دانشجویان دارای سطوح بالای امیدواری، بیشتر بر هدف‌های تحصیلی خود تمرکز دارند و از انگیزه بالاتری نسبت به همتایان خود برخوردارند. همچنین، این افراد دارای پشتکار و عزم

نتیجه گیری

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که سرمایه‌های روانشناختی (خودکارآمدی، امیدواری، تاب‌آوری و خوش‌بینی) با تعهد تحصیلی در دانشجویان در ارتباط می‌باشند و به‌طور مثبت بر تعهد تحصیلی دانشجویان تاثیر دارند. سرمایه روانشناختی یکی از مفاهیم روانشناسی مثبت‌نگر می‌باشد که با ویژگی‌هایی از قبیل باور فرد به توانایی‌هایش برای دستیابی به موفقیت، داشتن پشتکار در دنبال کردن اهداف، ایجاد اسنادهای مثبت درباره خود و تحمل کردن مشکلات تعریف می‌شود. بر این اساس می‌توان انتظار داشت که با جنبه‌های مثبت شخصیت افراد همچون تعهد در ارتباط باشند.

تقدیر و تشکر

در اینجا جای دارد از پروفسور Salomé Human-Vogel (Department of Educational Psychology, University of Pretoria, Pretoria, South Africa) طراح مقیاس تعهد تحصیلی تشکر به عمل آوریم، که به ما اجازه ترجمه این مقیاس را در ایران فراهم نمودند و در فرایند ترجمه برگردان مقیاس را مطالعه و بررسی نمودند. همچنین از دانشجویان دانشگاه گیلان که ما را در تکمیل پرسشنامه‌ها یاری رساندند، کمال تشکر را داریم.

تاییده اخلاقی

در این پژوهش رضایت آگاهانه مشارکت کنندگان، اخلاق در استفاده از پرسشنامه و رعایت حقوق انسانی مشارکت کنندگان در تمام اصول تحقیق مورد احترام بوده است.

تعارض در منافع

هیچ‌گونه تعارضی در منافع بین نویسندگان وجود ندارد.

منابع مالی

همه هزینه‌های این پژوهش بر اساس اعتبارات شخصی پژوهشگران انجام شده است.

References

1. Reid R, Gonzalez JE, Nordness PD, Trout A, Epstein MH. A meta-analysis of the academic status of students with emotional/behavioral disturbance. J Spec Educ. 2004;38(3):130-43.

جدی در انجام فعالیت‌ها هستند زیرا معتقدند که تلاش منجر به پیشرفت و رضایت می‌شود [۳۵]. در تبیین نتایج می‌توان اینگونه استنباط نمود که امیدواری با دو مفهوم پافشاری در مسیر هدف و تغییر مسیر در صورت لزوم تعریف می‌شود که هر دوی این مفاهیم فرد را در رسیدن به هدف انگیزه می‌دهد، بر این اساس می‌توان اینگونه استنباط نمود که امیدواری یک راهبرد مقابله‌ای است که به فرد کمک می‌کند تا انگیزه فرد تقویت شود و از مسیر هدف خارج نشود و در نتیجه تعهد وی به مسیر حفظ شود.

تمرکز بر سرمایه‌های روانشناختی به عنوان متغیر پیش‌بین و نادیده گرفتن دیگر متغیرهای موثر بر تعهد تحصیلی مشارکت‌کنندگان از جمله محدودیت‌های پژوهش حاضر بود، بر این اساس لازم است که این محدودیت‌ها در مطالعات آتی پوشش داده شود. بر اساس مطالعه پیشینه می‌توان اینگونه استنباط نمود که تعهد تحصیلی می‌تواند در مسیر انگیزه پیشرفت و پیشرفت تحصیلی نقش واسطه‌ای داشته باشد، عدم توجه به این موضوع یکی دیگر از محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌باشد که پیشنهاد می‌شود در مطالعات آینده به این موضوع توجه شود. عدم وجود پیشینه برای بحث و بررسی نتایج از اعتبار بیرونی پژوهش می‌کاهد، بر این اساس لازم است که پژوهشگران حوزه آموزش به اهمیت این موضوع توجه کنند. پیشنهاد می‌شود که جهت پیش‌بینی تعهد تحصیلی در دانشجویان ویژگی‌های شخصیت، وضعیت سلامت در ابعاد فردی، خانوادگی، اجتماعی و معنوی و کیفیت زندگی مدنظر قرار گرفته شود، همچنین پیشنهاد می‌شود که جهت بررسی تعهد تحصیلی در دانشجویان به صورت همزمان پیشرفت تحصیلی آن‌ها بررسی شود. با توجه به اینکه سرمایه‌های روانشناختی نقش موثری در تعهد تحصیلی دانشجویان دارند، می‌بایست در برنامه‌ریزی‌های نظام آموزش عالی در جهت موفقیت تحصیلی دانشجویان به این امر مهم توجه شود. همچنین پیشنهاد می‌شود که جهت ارتقاء سرمایه‌های روانشناختی در دانشجویان، کارگاه‌های آموزشی در دانشگاه‌ها برگزار شود. همچنین پیشنهاد می‌شود که جلسات مشاوره به‌منظور خودشناسی در جهت شناخت انگیزه پیشرفت برای دانشجویان برگزار شود و انگیزه‌های آن‌ها شناخته شود و در جهت اهداف سالم هدایت شود.

2. Ghasemi F, Hasanvand S, Valizadeh F. Frequency of academic failure and its associated factors from the viewpoint of students with and without academic failure in the Faculty of Nursing and Midwifery, Khoramabad, Iran. *J Nurs Educ*. 2014;3(1):71-9.
3. Azzam AM. Why students drop out. *Educ Lead*. 2007;64(7):91-3.
4. Abbasi M, Kalhori RP, Taheri L, Heidari S, Dehghani H. Factors Affecting Academic Failure in Nursing Students of Qom University of Medical Sciences: A Qualitative Study. *Edu Rese Med Sci J*. 2015;4(2):83-9.
5. Kamal M, Bener A. Factors contributing to school failure among school children in very fast developing Arabian Society. *Oman Med J*. 2009;24(3):212.
6. Human-Vogel S, Rabe P. Measuring self-differentiation and academic commitment in University students: A case study of education and engineering students. *S Afr J Psychol*. 2015;45(1):60-70.
7. Okun MA, Finch JF. The Big Five personality dimensions and the process of institutional departure. *Contemp Educ Psychol*. 1998;23(3):233-56.
8. Rusbult CE, Martz JM, Agnew CR. The investment model scale: Measuring commitment level, satisfaction level, quality of alternatives, and investment size. *Pers relat*. 1998;5(4):357-87.
9. Kluger AN, Koslowsky M. Commitment and academic success. *Soci Beha and Pers*. 1988;16(2):121-5.
10. Geyer PD, Brannon YS, Shearon RW. The prediction of students' satisfaction with community college vocational training. *J Psychol*. 1987;121(6):591-7.
11. Le B, Agnew CR. Commitment and its theorized determinants: A meta-analysis of the Investment Model. *Pers relat*. 2003;10(1):37-57.
12. Human-Vogel S, Mahlangu PP. Commitment in academic contexts: First year education students' beliefs about the aspects of self, the lecturer and instruction. *Sou Afri J Hig Edu*. 2009;23(2):309-28.
13. Luthans BC, Luthans KW, Jensen SM. The impact of business school students' psychological capital on academic performance. *J Edu Busi*. 2012;87(5):253-9.
14. Luthans F, Avolio BJ, Avey JB, Norman SM. Positive psychological capital: Measurement and relationship with performance and satisfaction. *Pers psy*. 2007;60(3):541-72.
15. Artino AR. Academic self-efficacy: From educational theory to instructional practice. *Perspect Med Educ*. 2012;1(2):76-85.
16. Bandura A. Social foundations of thought and action. *heal psyc rea*. 2002;94-106.
17. Honicke T, Broadbent J. The influence of academic self-efficacy on academic performance: A systematic review. *Edu Rese Rev*. 2016;17:63-84.
18. Lane J, Lane AM, Kyprianou A. Self-efficacy, self-esteem and their impact on academic performance. *Soci Beha and Pers*. 2004;32(3):247-56.
19. Stajkovic AD, Bandura A, Locke EA, Lee D, Sergent K. Test of three conceptual models of influence of the big five personality traits and self-efficacy on academic performance: A meta-analytic path-analysis. *Pers Individ Dif*. 2018;120:238-45.
20. Youssef CM, Luthans F. Positive organizational behavior in the workplace: The impact of hope, optimism, and resilience. *J mana*. 2007;33(5):774-800.
21. Bressler LA, Bressler ME, Bressler MS. The role and relationship of hope, optimism and goal setting in achieving academic success: A study of students enrolled in online accounting courses. *Aca Edu Lead J*. 2010;14(4):37.
22. Gallagher MW, Marques SC, Lopez SJ. Hope and the academic trajectory of college students. *J Happiness Stud*. 2017;18(2):341-52.
23. Saadat S, Etemadi O, Nilforooshan P. [The Relationship between Resilience and Attachment Styles with Academic]. *Rese Med Edu*. 2016;7(4):46-55. [Persian]
24. Keyhani M, Taghvaei D, Rajabi A, Amirpour B. [Internal Consistency and Confirmatory Factor Analysis of the Connor-Davidson Resilience Scale (CD-RISC) among Nursing Female]. *Iran J Med Educ*. 2015;14(10):857-65. [Persian]
25. Narimani M, Shahmohammadzadeh Y, Omidvar A, Omidvar H. [A comparison of psychological capital and affective styles in students with learning disorder and normal students]. *J Lear Disa*. 2014;4(1): 119-125. [Persian]
26. Jensen SM, Luthans F. Relationship between entrepreneurs' psychological capital and their authentic leadership. *J mana issu*. 2006:254-73.
27. Mohebi Nooredinvand M, Shehni Yeilagh M, Sharifi H. [The relationship of psychological capital (hope, optimism, resiliency and self-efficacy) with the achievement goals and academic performance of the first-year students]. *Rese in Curri Plan*. 2014; 11 (13):61-79. [Persian]
28. Vogel FR, Human-Vogel S. Academic commitment and self-efficacy as predictors of academic achievement in additional materials science. *Hig Educ Rese & Dev*. 2016;35(6):1298-310.
29. Martin A. Motivation and academic resilience: Developing a model for student enhancement. *Aus j edu*. 2002;46(1):34-49.
30. Magnano P, Craparo G, Paolillo A. Resilience and Emotional Intelligence: which role in achievement motivation. *Int J Psychol Res*. 2016;9(1):9-20.
31. Rand KL. Hope and optimism: Latent structures and influences on grade expectancy and academic performance. *J Pers*. 2009;77(1):231-60.

32. Wong MM. Perceptions of Parental Involvement and Autonomy Support: Their Relations with Self-Regulation, Academic Performance, Substance Use and Resilience among Adolescents. *N Am J Psychol*. 2008;10(3): 497-518.
33. Luszczynska A, Gutiérrez Doña B, Schwarzer R. General self efficacy in various domains of human functioning: Evidence from five countries. *Int J Psychol*. 2005;40(2):80-9.
34. Zabihi R, Niusha B, Mansori M. [The Relationship between Resiliency and Classroom Psychosocial Climate with the Educational Achievement of Junior High School Students in Tehran]. *Inno in Educ Mana*. 2012;7(3):73-82. [Persian]
35. Moshtaghi S, Moayedfar H. [The Role of Psychological Components (hope, optimism, resiliency and self-efficacy) and Achievement Goals Orientation in Prediction of Students Academic Procrastination]. *Biqu J Cogn Strat in Lear*. 2017;5(8):61-77. [Persian]
36. Gray S, Morgan K, Sproule J. 9 Pedagogy for motivation, learning and development in physical education. *Trans Lear Teach Phys Educ*. 2017;7:139.
37. Luthans F, Avey JB, Avolio BJ, Peterson SJ. The development and resulting performance impact of positive psychological capital. *Hum reso deve quar*. 2010;21(1):41-67.